

Het mooiste paleis

M. J. D. HALBERTSMA-BLANSON HENKEMANS

Eenzaam, langs een witbesneeuwd pad midden in het winterse landschap, liep op Kerstavond een kind. De oostenwind blies fel, het was in jaren met Kerstmis niet zo koud geweest, en wie niet naar buiten moest, bleef gezellig thuis bij de warme kachel. Het kind echter, dat zo maar door de sneeuw liep, op de donkere weg, stapte luchtig en onbekommerd verder, alsof het een vast doel voor ogen had. Het week niet af in de bevroren greppels, en scheen geen last te hebben van de kou. Het droeg een windjack met capuchon, die was afgewaaid, zodat zijn krullen de witte vlokken opvingen.

Ieder, die dit kind zou hebben ontmoet, zou verbaasd gevraagd hebben: „Waar kom je vandaan – en waar moet je zo alleen in dit koude land naar toe? Pas op, dat je niet verdwaalt, je kunt geen hand voor ogen zien.”

Maar er was niemand die het vroeg. Er was geen geluid te horen, dan het snerpen van de wind, en het kraken van de sneeuw onder zijn vlugge voeten.

Toen het ophield met sneeuwen, en de maan door de wolken brak, zodat het land roerloos en blinkend lag in haar glans, hief het kind zijn hoofd omhoog, en ving zijn gezicht met een blijde lach het maanlicht op, alsof er een vrolijke gedachte in hem opkwam; zijn blauwe ogen weerspiegelden de oneindigheid van de klare vrieslucht.

Toen begon het kind zacht, maar o, zo helder en zuiver te zingen. Gedragen door de wind klonk zijn stem tot ver over de bevroren velden: „Ere zij God”.

„Wie zingt daar? Hoor, hoe mooi,” zei ergens een kleine jongen, die in de huiskamer van zijn huis, onder de juist ontstoken kerstboom stond.

Hij hief aandachtig zijn rechter wijsvinger omhoog, en staaarde naar het plafond – waar toch niets bijzonders te zien was.

„Stil” maande hij zijn broer en beide zusjes – jullie moeten héél stil zijn, dan kunnen jullie het ook horen – het komt van heel ver, en het is toch ook vlak bij, hier in deze kamer. Het is of er een Engel zingt – omdat het Kerstmis is – luister: „Ere zij God”.

„Gekker,” spotten de zusjes. „Stel je niet aan.” Ze hadden het erg druk met het uitpakken van hun kerstgeschenken, waarover zij tenslotte nog aan het kibbelen raakten.

„Dromertje,” lachte zijn Moeder vertederd. Ze trok hem naar zich toe, en kustte hem. „Engelen?” vroeg de grote broer op een toon van gezag. „Nee, kerel, die zingen in onze tijd niet meer in deze wereld. Je hoort natuurlijk de radio van de bureu.”

„Als jullie maar wilden luisteren,” hield de kleine jongen koppig vol, en er kwam een wonderlijk blijde glans over zijn gezicht, omdat hij heel zeker wist, dat hij een Engel had horen zingen.

„Het is, of het Kerstlicht in zijn ogen brandt,” dacht de oude Grootmoeder, die aandachtig naar hem keek. Toen stond ze op van haar stoel en pookte nog eens flink in de kachel, want het was een koude Kerstavond.

Het kind had de velden achter zich gelaten, en naderde de stad, waarvan de eerste lichten hem tegen blonken. Dat het windjack met capuchon en de hoge sneeuwschoenen slechts een vermomming waren, waaronder een kleine Engel schuil ging, zou niemand vermoeden, die dit gewone schoolkind tegenkwam . . .

Deze nacht had hij naar de aarde willen gaan, naar een stad, waar veel mensen wonen – om te zien of het liefdevuur, eens door Christus ontstoken, nog helder brandend was. Of het nog de harten verwarmde, zodat boosheid en twist er door zouden worden teniet gedaan – en of eindelijk in deze Heilige Nacht het ware Kerstlicht op aarde de duisternis van liefdeloosheid en onverschilligheid zou doorbreken.

Vol vreugde was hij gegaan, zonder enige kou te voelen, want Gods liefde koesterde hem, en onder de wijde sterrenhemel wist hij zich verbonden met Zijn Schepper, Wiens eer hij wel *moest* uitzingen, spontaan en blij.

Enkel de boosheid en liefdeloosheid van de mensen zouden hem koud en eenzaam kunnen maken, hem zelfs kunnen beletten iets van Hemelse liefde, licht en vrede op aarde te brengen, waar hij ook mocht komen – en zijn wieken machteloos doen zijn om weer op te stijgen naar Zijn verre woning.

Maar wat dat betreft, was het argeloze Engeltje niet ongerust. In de Heilige Nacht moest het heerlijk zijn, om onder de mensen te verkeren. Zij zouden wel de eersten zijn om God te prijzen voor Zijn grote liefde!

Dapper stapte de kleine Engel verder, tot hij in een drukke winkelstraat kwam, waar de etalages in volle glorie hun licht naar buiten uitstraalden. Wat onwennig en verbaasd bleef hij voor een winkelraam staan, en bekeek de kerstboomversierselen, die er lagen uitgesteld.

„Engelenhaar” las hij op enkele zilver-achtige slierten, die op witte watten gelegd een glinsterend effect kregen.

Hij dacht aan zijn glanzende krullen, die onder de capuchon verborgen waren, en lachte een beetje. Hij voelde zich echter niet meer zo warm-verheugd als buiten in het vrije veld. Huiverend kroop hij in zijn windjack en kreeg medelijden met de mensen die zich met de zilveren schijn van namaaksterren en glazen schitteringen tevreden stelden, om er hun kerstbomen mee te versieren.

„Hoe veel rijker en oneindig veel waardevoller is de glans van het ware Kerstlicht . . hoe graag zou ik hun dat vertellen,” dacht het Engeltje.

Maar als het om zich heen zag, ontdekte het enkel koude, gehaaste mensen, die geheel verdiept in zichzelf vlug langs het eenzame kind liepen, zonder het op te merken.

Aan de overkant van de straat was een restaurant. Als de deur open ging, gonsden er klanken van een schel orkest naar buiten, dat „Stille Nacht” speelde, en een geur van gebraden spijzen vervulde een ogenblik de lucht. Achter de vensters straalden gekleurde elektrische lichtjes aan een hoog opgerichte kerstboom,

„Zouden ze daar Kerstmis vieren?”

Maar al spoedig merkte hij, dat het „Stille Nacht” onoprecht en vals klonk. Van het ware Kerstlicht was hier niets te bespeuren en niettegenstaande het geschitter van de vele lichten, vond de kleine Engel het in deze buurt ijskoud en beklemmend duister. Bedroefd voelde hij hoe zijn hart bijna versteende, en hij nauwelijks de kracht had om een voet te verzetten.

„Hoe kan ik ooit uit deze ijzige, donkere straat komen?” dacht hij.

„Ik zou eigenlijk liever terug willen . . . naar mijn huis . . . Ik had mij deze Heilige avond onder de mensen zo anders voorgesteld.” Hij voelde zich erg verlaten, en zeer bedroefd. Nergens kon hij hier zijn Hemelse gaven aan liefde, warmte en blijdschap brengen, want alle harten waren potdicht voor dit alles – en alle deuren gesloten.

Waar zou nog iets van het ware Kerstlicht en de Goddelijke Vrede kunnen doordringen, op deze Kerstavond? Het Engeltje was erg teleurgesteld.

Maar toch gaf hij de moed niet op. Steeds verder liep hij, tot hij achter een klein meisje een zaal binnen glipte, waar kinderen een kerstfeest gingen vieren.

Ergens achteraan vond hij een plaatsje. Niemand lette op hem. Hier kwam hij een beetje bij, en had hij het niet meer zó onbeschrijflijk koud.

Onwillekeurig schoof hij zijn capuchon wat naar achteren, zodat zijn haar als een stroom tot bijna op zijn schouders viel. Terwijl hij aandachtig luisterde, naar het oude Kerstevangelie dat werd verteld, voelde hij zich één worden met de honderden die hier om de kerstboom zaten.

De kerstcantate zou worden gezongen, de piano zette in . . .

Warm en vol vreugde klonk ook de Engelenstem mee in het koor, en ofschoon hij het gezang niet overstemde, draaiden enkele kinderen zich verrast om.

„Wie zingt er zo mooi?” vroegen zij.

Zij ontdekten de kleine vreemdeling en verwonderden zich over zijn gouden haar, en toen hij hen met zijn stralende ogen aanzag, alsof hij hen allen herkende als zijn vriendjes en vriendinnetjes, voelden zij zich heel blij en gelukkig.

Zingend knikten zij hem toe – ze hadden nog nooit zo'n heerlijk Kerstfeest beleefd, doorstraald van licht en vrede.

Maar een paar jongens keken hem spottend aan en fluisterden: „Waarom stuurt de dirigent hem er niet uit? Laat hij z'n mond houden! Hij hoort immers niet bij ons? Hij bederft met die vreemde stem onze hele cantate.”

Toen keek de kleine Engel bedroefd voor zich, en zweeg. Opnieuw huiverde hij en voelde hij, dat de stroom van Hemelse blijdschap, liefde en vrede, die van hem tot de kinderen was uitgegaan, doofde.

Toen het feest was afgelopen, sloop hij naar buiten. De kinderen gooiden elkaar met sneeuwballen, en gingen joelend elk hun kant uit. Ergens luidden kerstklokken over de witte daken van de stad.

„Als er maar iets van het ware Kerstlicht, dat vanavond even de duisternis van liefde-loosheid en onenigheid doorbrak, in hun hart blijft branden . . . dan zouden ze allen in hun eigen huis een lichtje kunnen zijn, stralend in de nacht,” dacht de kleine Engel hoopvol.

Niet goed wetend, welke kant uit te gaan, zette hij zich op de stoep van het gebouw, en keek in de besneeuwde straat naar de mensen die langs hem gingen.

In de kou had iedereen haast. Niemand zag het kind, dat daar eenzaam zat, want ieder was vervuld van zijn eigen dingen.

Het was, of één onafgebroken stroom van onverschilligheid en koude zelfzucht langs hem ging. Hoe graag had hij ieder iets willen geven van zijn Hemelse gaven, die hij voor niets had om rond te delen – maar alle harten waren gesloten. De kleine Engel voelde ieder hart dat voorbij ging heel zuiver aan . . . en hij werd bedroefd, omdat hij niets kon doen.

„Beter zou ik misschien toch naar huis kunnen gaan,” dacht hij verdrietig.

„Je zult hier bevriezen – ga naar huis kind,” klonk de wat korzelige stem van de conciërge, die de deuren kwam sluiten.

„Alle kinderen zijn al weg.”

„Ja . . .” zuchtte het Engeltje. Maar het voelde zich zó koud en eenzaam, dat het geen macht had om van de besneeuwde stoep op te staan.

„Waarom zit je daar zo? Jij bent toch het kind, dat vanavond zo mooi heeft gezongen?

„Je hebt ons allemaal blij gemaakt,” klonk een vriendelijk stemmetje.

Een klein meisje met een nog kleiner broertje aan de hand, stond naast hem. De kleine Engel keek verrast op.

„Ga toch opstaan, je zult bevriezen — ga je niet naar huis?” zei het meisje bezorgd, en legde haar hand op zijn schouder.

„Ja,” antwoordde het Engeltje. „Maar ik was zó koud, dat ik mij haast niet kon verroeren. Ik heb warmte nodig en snak naar wat liefde van de mensen. Ik kan anders onmogelijk naar huis gaan — oh —” zuchtte hij. „Ik had mij deze Kerstavond zo anders voorgesteld.”

„Maar . . . kijk . . . het gaat al” ging hij wat opgewekter verder, en stond plotseling naast de kinderen, onder het licht van een straatlantaarn.

„Waar woon je?” vroeg het meisje vriendelijk.

„O, mijn huis is heel ver weg.”

„Je mag gerust met ons mee, als je wilt, ofschoon . . . het is misschien niet zo gezellig, omdat Moeder niet thuis is . . . Ze werkt in het restaurant, zie je — en het zal vanavond wel laat worden, met de kerstdrukke. Ja . . .” ging het meisje ernstig voort, „dat doet ze voor ons . . . voor bijverdienste . . . dat werken bedoel ik, nu Vader dood is,” voegde ze er zacht achteraan. „Maar ik heb de huissleutel aan een koordje om mijn hals. Kom, het is niet ver . . . Je kunt bij ons in elk geval uitrusten.”

„Je wilt toch wel?” aarzelde zij, „of moet je een andere kant uit?”

„Nee . . . ik geloof dat ik eigenlijk dicht bij jullie woon,” was het vreemde antwoord.

„Ik ga in elk geval mee.”

Er kwam een blijde, zonnige lach over zijn gezicht, zodat de kinderen hem verrast aanzagen. Toen ze gedrieën op stap gingen, had geen van hen het koud, ofschoon het flink was gaan vriezen.

„Pas op,” waarschuwde het meisje, toen ze in een stille straat voor een hoog huis bleven staan.

„Hier is het — derde etage — maar de lantaarn is stuk . . . wacht even, het is hier aarde-donker.”

„O nee,” riep de kleine Engel terug met een klare stem, zodat een voorbijganger, die toevallig langs kwam, verwonderd omkeek. „Het is hier *heel* licht, ik kan alles zien.”

De glans van een heldere ster verlichtte juist het donkere trapgat.

„Kijk Tineke,” riep de kleine jongen, die Peter heette, uitgelaten. „Kijk . . . de ster van Bethlehem schijnt alleen voor ons.”

In de kleine, wat armelijke kamer, zaten de kinderen met de kleine Engel om de tafel. Als een rasechte huisvrouw had Tineke het haar onbekende gast zo gezellig mogelijk gemaakt. Ze had de kachel opgestookt, zodat het spoedig warm werd in het vertrek, en de makkelijkste stoel bijgeschoven.

„Hij is wel wat versleten, maar je rust er heerlijk in uit,” had ze vriendelijk gezegd.

Toen was ze naar het keukentje gegaan, om koffie te zetten, en daarna hadden ze gezongen. Alle liederen nog eens van het Kerstfeest. Zó hadden Tineke en Peter wel altijd door willen blijven zingen.

„Jammer dat we geen kerstboom hebben . . . maar dit jaar had Moeder er geen geld voor. We hadden ieder een nieuwe winterjas gekregen, zie je,” legde Tineke uit.

„Als het Kerstlicht maar binnen in je blijft branden, zodat het je helemaal blij maakt en verwarmt, dan heb je een stukje Hemel in je hart. Daar moet je goed op passen, dat niemand het dooft, want het maakt je gelukkiger dan tien kerstbomen met honderden kaarsen,” zei de kleine vreemde gast.

„Tien kerstbomen — die heeft de koning in zijn paleis,” grapte Petertje, die veel van sprookjes hield.

„Maar we zijn *hier* in een paleis,” antwoordde het Hemelkind. „Hier vind ik de warmte, waardoor ik kracht kreeg om straks blij naar huis te gaan, de zelfde die het Christuskind bracht, de vrede waarvan de Engelen zongen in de allereerste Kerstnacht.

Hier, op deze Kerstavond, vond ik een stukje Hemel in jullie huis. Hier brandde het Kerstlicht, helder en waarachtig, stralend in zuivere glorie, ofschoon er geen kerstboom is. Waar zoiets *kan* in deze donkere wereld, daar ben je in het mooiste Paleis dat je je maar kunt denken. Ik zou het niet willen ruilen tegen welk dan ook.”

„Wie ben je toch?” vroeg Tineke na een ogenblik stilte. Ze keek opnieuw naar het gouden haar, en ving toen een blik uit de mooiste en stralendste ogen, waarin ze ooit had gekeken. Ze voelde zich wonderlijk gelukkig en vond geen woord meer om iets te zeggen.

„Ik kan mijn naam niet noemen,” zei de kleine Engel. „Maar nu moet ik gaan. Dank voor alles – bewaar het stukje Hemel in je hart, God zegene jullie. Vaarwel.”

De kinderen durfden niets meer te vragen, maar zagen hem eerbiedig aan. Hand in hand stonden zij, toen het onbekende kind, zonder enig gerucht, door de deur verdween.

„Geloof jij, dat er Engelen bestaan?” vroeg Tineke na enige ogenblikken fluisterend.

„Ik weet zeker, dat het een Engel was . . . een Engel in de Kerstnacht,” antwoordde Peter. „Ik geloof dat zijn haar van *echt* goud was.”

„En door hem werd onze kamer het mooiste Paleis, dat er op de wereld bestaat . . .” peinsde de kleine Tineke.

In de Heilige Nacht

MARTHA DE VRIES

Hoor! Josef en Maria
Die spreken samen zacht,
Van 't Kindje, dat zal komen . . .
Misschien wel *deze* nacht.

„Ach Josef,” zegt Maria
„Mijn hart klopt toch zo bang.
Ons Kind wordt gauw geboren,
Dat duurt niet meer zo lang.

Waar moeten wij ontvangen,
De Zoon, Die God ons geeft?
Ons eigen huis is verre.
Gèèn, die plaats voor ons heeft.